
Funded
by the European Union

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

PROJEKTI KUNDËR KORRUPSIONIT NË SHQIPËRI (PACA)

DOKUMENT TEKNIK

VLERËSIMI I RISKUT: ANKESAT ADMINISTRATIVE KUNDËR GJYQTARËVE NË SHQIPËRI

Z. Eugenio Maria Turco, Ekspert i Këshillit të Evropës

shkurt 2011

CMU-PACA-05/2011

Përmbajtja

Përmbledhje ekzekutive	4
1 QELIMI DHE METODOLOGJIA.....	6
2 PROCEDURA E VERIFIKIMIT TË ANKESAVE.....	7
2.1 Aspekte të përgjithshme.....	7
2.2 Aspekte të veçanta	8
2.2.1 Afati kohor për kryerjen e verifikimit të ankesës	8
2.2.2 Vlerësimet paraprake	9
2.2.3 Nisja e verifikimit	9
2.2.4 Sistemi i kryerjes së verifikimeve.....	10
2.2.5 Faza përfundimtare: Raporti i inspektorit	10
2.3 Rekomandime.....	11
3 Ndarja e kompetencave ndërmjet MeD-it dhe KLD-së.....	12
3.1 Konstatime	12
3.2 Vëzhgime.....	13
3.3 Rekomandime.....	15
4 SISTEMI I RREGJISTRIMIT DHE NDJEKJES NË VIJIMËSI TË ANKESAVE.....	15
4.1 Konstatime	15
4.2 Vëzhgime.....	16
4.3 Rekomandime.....	16
5 PROCEDURA PER PARAQITJEN E ANKESAVE DHE FORMULARI I ANKESËS	16
5.1 Konstatime	16
5.2 Vëzhgime.....	17
5.3 Rekomandime.....	17
6 KAPACITETI I KLD-së DHE MeD-it Për Të HETUAR ANKESAT	17
6.1 Konstatime	17
6.2 Rekomandime.....	17
7 QASJA E ANKUESVE NË DOSJEN E VERIFIKIMIT	17
7.1 Konstatime	17
7.2 Vëzhgime.....	18
7.3 Rekomandime.....	18
8 PËRMBLEDHJE E REKOMANDIMEVE.....	18
Lidhur me ndarjen e kompetencave ndërmjet Ministrit të Drejtësisë dhe Këshillit të Lartë të Drejtësisë për verifikimin e ankesave:.....	19
Lidhur me sistemin e regjistrimit dhe ndjekjes në vijimësi të ankesave:.....	19
PËRFUNDIM.....	20

Për çdo informacion shtesë lutemi të kontaktoni me:

Njësia kundër Korrupsionit dhe
Mashtrimit
Divizioni i Krimit Ekonomik
Drejtoria për Bashkëpunim - DG-HL
Këshilli i Evropës
F-67075 Strasbourg Cedex FRANCE
Tel +33 388 41 29 76/Fax +33 390 21 56 50

Ky dokument është hartuar me
ndihmën financiare të Bashkimit
Evropian.

Email: lado.lalicic@coe.int

Faqja zyrtare: www.coe.int/economickrim

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Në kuadrin e Projektit kundër Korrupsionit në Shqipëri (PACA), rezultati 1 i tij – “Mjetet dhe mekanizmat e disponueshëm për të siguruar zbatimin e strategjisë dhe planit të veprimit kundër korrupsionit, në linjë me rekomandimet e GREKO-s dhe praktikrat e mira”, PACA i kërkoi z. Eugenio Turko për të kryer një vlerësim dhe analizë të rrezikut të sistemit për shqyrtimin e ankesave administrative kundër gjyqtarëve në Shqipëri. Vlerësimi i riskut mbështetet në një studim paraprak për të njëjtën temë, të kryer në korrik 2010.

Eksperti u ngarkua me detyrën e analizimit të kuadrit rregullator dhe procedurave administrative nëpërmjet të cilave Këshilli i Lartë i Drejtësisë (këtej e tutje i quajtur KLD) dhe Ministria e Drejtësisë e Shqipërisë (këtej e tutje e quajtur MeD) hetojnë ankesat kundër gjyqtarëve, si dhe kapacitetet e këtyre dy aktorëve për t’i artikuluar KLD-së dhe MeD-it rekomandime konkrete, realiste dhe parësore për t’u dhënë zgjidhje të efektshme konstatimeve të vlerësimit të rrezikut

Konstatimet kryesore të Dokumentit janë si vijon:

- Ndërmjet kompetencave të inspektoratit të KLD-së dhe inspektoratit të MeD-it në kryerjen e verifikimeve të ankesave kundër gjyqtarëve ka mungesë të kufijve të qartë;
- Në disa faza të procedurës së verifikimit të ankesave ka subjektivizëm dhe mungesë transparence;
- Nuk ka procedura dhe mekanizma bashkërendimi ndërmjet inspektorateve të KLD-së dhe të MeD-it në kryerjen e verifikimeve të ankesave, gjë që shpie në mundësinë e dublimit të veprimtarive të kryera nga të dy inspektoratet dhe, më e rëndësishmja, në shterimin e potencialit të këtij instrumenti kundër korrupsionit;
- Sistemi për regjistrimin dhe shqyrtimin e ankesave qartazi nuk është i përshtatshëm;
- Ka mungesë të informimit të qytetarëve në lidhje me “ku dhe si” t’i depozitojnë ankesat, të drejtat e tyre për t’u informuar dhe për të pasur qasje në dokumentet e përdorura gjatë procedurës;
- Kapaciteti strukturor dhe njerëzor i inspektoratit të KLD-së për të kryer verifikimin e ankesave është i mangët.

Nisur nga këto konstatime vlerësimi i rrezikut ka përpunuar këto rekomandime kryesore:

- Disa aspekte të procedurës ekzistuese të verifikimit të ankesave nuk duket se janë në linjë me nevojën e përgjithshme (të pranuar nga aktorët) për të garantuar

transparencën dhe për të ulur subjektivizmin në procesin e verifikimit të ankesave. Për rrjedhojë, rekomandohet që **Këshilli i Lartë i Drejtësisë dhe Ministri i Drejtësisë të hartojnë doracakë të përbashkët për verifikimet e ankesave (dhe inspektimet), duke standardizuar çdo hap të procedurës, përfshirë regjistrimin e tyre, bashkëpunimin dhe shkëmbimin e informacionit ndërmjet KLD-së dhe MeD-it në kryerjen e kësaj detyre të përbashkët, dhe arsyetimin e vendimeve përfundimtare dhe të përkohshme në procesin e verifikimit.**

- Në lidhje me ndarjen e kompetencave ndërmjet Ministrit të Drejtësisë dhe Këshillit të Lartë të Drejtësisë në procedurën e përmendur, problemet serioze të identifikuar nga komentuesit e mëparshëm dhe studimi paraprak i PACA-s lidhur me mundësinë e dublimit të veprimtarive dhe mungesën e mundshme të njëtrajtshmërisë në zbatimin e këtij funksioni (verifikimi i ankesave) nuk janë trajtuar dhe zgjidhur ende. Për rrjedhojë, **kërkohen ndryshime në ligjet ekzistuese për KLD-në dhe MeD-in.**
- Për më tepër, si objektivi afatshkurtër, **nënshkrimi i një memorandum bashkëpunimi ndërmjet këtyre dy autoriteteve**, i ngjashëm me atë që u paraqit për miratimin e tyre në korrik 2006 mund të konsiderohej si një hap në drejtimin e duhur.
- **Rekomandohet që sistemi i përdorur tani nga KLD për të regjistruar ankesat (në thelb një libër që përmban kopje të printuara të ankesave), të zëvendësohet me bazë të dhënash elektronike, të mbështetur me softuare, që do të mundësonte përdorimin e të dhënave në procese të ndryshme të kryera nga KLD, të tilla si vlerësimi i gjyqtarëve, procedurat disiplinore, raportimi, përpilimi i statistikave dhe studimeve, etj.**
- Për më tepër, edhe pse KLD ka përpiluar “një formular ankese”, i cili për momentin ekziston vetëm në Tiranë, **një formular ankese standard i rishikuar nevojitet të miratohet nga KLD dhe t’u shpërndahet, në bashkëpunim me MeD-in, të gjitha gjykatave, i shoqëruar me broshura informative për të drejtën e qytetarëve për t’u ankuar, procedurën që duhet ndjekur dhe disa tregues të caktuar se si të hartohet një ankesë, me qëllim që të jetë e pranueshme nga KLD dhe MeD.**
- **Kapaciteti i inspektoratit të KLD-së për të hetuar ankesat duhet të fuqizohet duke marrë parasysh detyrat e shumta të tij dhe nevojën për të rritur theksin në zbatimin e duhur të funksionit të verifikimit të ankesave**
- **E drejta e ankuesve për t’u informuar rreth rezultateve të hetimeve që shkaktohen nga ankesat e tyre, duhet plotësuar duke u dhënë atyre të drejtën e qasjes në dokumentet e siguruara gjatë verifikimit, me qëllim që ankuesit të kenë mundësinë të verifikojnë nëse inspektimi është kryer në mënyrën e duhur**

dhe nëse vendimi i inspektorëve për ta arkivuar një çështje (kur vendosin kështu) është i arsyetuar dhe në përputhje me ligjin.

Komiteti tjetër drejtues i PACA-s, i planifikuar për datën 4 mars 2011, do të diskutojë konstatimet dhe rekomandimet e vlerësimit të rrezikut, si dhe mënyrën më të mirë për të siguruar zbatimin e tyre.

1 QELLIMI DHE METODOLOGJIA

Ky Dokument Teknik synon të analizojë kuadrin rregullator dhe procedurat me anën e të cilave KLD dhe MeD realizojnë verifikimin e ankesave kundër gjyqtarëve, si dhe kapacitetet e të dy institucioneve. Kjo bëhet me qëllim që të përcaktohet dhe të rritet potenciali i këtij instrumenti vendimtar në përpjekjet për të zbuluar dhe luftuar korrupsionin në radhët e gjyqësorit

Në bazë të rekomandimeve të ofruara nga studimi paraprak për këtë çështje, PACA i kërkoi këshilltarit të bënte një vlerësim të funksionit të “ankesave administrative kundër gjyqtarëve” duke iu referuar në veçanti këtyre pikave:

- Ndarja e kompetencave ndërmjet Ministrisë së Drejtësisë dhe Këshillit të Lartë të Drejtësisë lidhur me verifikimin e ankesave.
- Sistemi i regjistrimit dhe ndjekjes në vijimësi të ankesave.
- Procedurat për paraqitjen e ankesave dhe formati i tyre.
- Kapaciteti i inspektorëve të KLD-së për të hetuar ankesat.
- Qasja e ankuesve në dosjen e inspektimit.

Ky Dokument Teknik është hartuar duke u mbështetur në informacionin e mbledhur gjatë takimeve të organizuara me përfaqësuesit e KLD-së, shefin e misionit EURALIUS, me përfaqësues të Institutit të Studimeve për Politike dhe Ligjore në Tiranë dhe me autorin e Studimit Paraprak mbi “Ankesat administrative kundër gjyqtarëve në Shqipëri”. Për fat të keq, konsulenti nuk pati mundësinë të takohej me përfaqësuesit e MeD-it.

Ligjet kryesore shqiptare të konsultuara nga eksperti ishin: Kushtetuta e Shqipërisë, Ligji nr. 8811/2001 i ndryshuar me Ligjin nr. 9448/2005 “Për organizimin dhe funksionimin e KLD-së”, Ligji nr. 8678/2001 “Për organizimin dhe funksionimin e MED-it”, Ligji nr. 9877/2008 “Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”, (Ligj Organik); Rregullorja e datës 7/2/2007 për Inspektoratin e KLD-së.

Për më tepër, eksperti u konsultua me raportin e fundit vjetor të progresit të BE-së (2009), “Komunikimi nga Komisioni në Parlamentin Evropian dhe Këshill (datë 11.11.2010) për kërkesën e Shqipërisë për anëtarësim në Bashkimin Evropian”, Studimin Paraprak të përmendur më lart, raportin përfundimtar të Projektit të Komisionit Evropian të BE-së për mbështetjen e Inspektoratit të KLD-së dhe në

dokumente të dërguara nga misioni EURALIUS dhe të hartuara nga Ministria e Drejtësisë.

2 PROCEDURA E VERIFIKIMIT TË ANKESAVE

Me konsolidimin kushtetues të gjyqësorit dhe rritjen e të kuptuarit se funksioni i inspektimit të gjykatave duhet të orientohet ndaj gjykatave si organizata dhe jo kundër gjyqtarëve si individë, verifikimi i ankesave është pothuajse i vetmi instrument në KLD dhe MeD që i mundëson ato të zbulojnë korrupsionin brenda gjyqësorit. Zbatimi i duhur i këtij funksioni, kësaj, është vendimtar për politikën kundër korrupsionit në gjyqësor.

Sipas raporteve të fundit të Bashkimit Evropian, korrupsioni në gjyqësor rrezikon pavarësinë e gjyqtarëve. Për këtë arsye janë nxjerrë rekomandime për të larguar “pengesat ndaj hetimeve, në veçanti të gjyqtarëve, ministrave dhe anëtarëve të parlamentit”. Me gjithë raportet e përmendura, ndjekja e gjyqtarëve për korrupsion është i rrallë (në të vërtetë kjo shifër është zero) dhe masat në zbatim ose të propozuara për ta zgjidhur këtë problem mungojnë.

Pengesat kryesore në hetimin e rasteve të korrupsionit të pretenduar të gjyqtarëve janë kryesisht për shkak të faktit se, sipas Kushtetutës së Shqipërisë, gjyqtarët gëzojnë imunitet të plotë, i cili mund të hiqet vetëm me vendim të KLD-së. Ky fakt e zvogëlon efektivitetin e hetimeve të mundshme.

Prandaj, në kuadrin e përgjithshëm të sistemit disiplinor, procedura për verifikimin e ankesave kundër gjyqtarëve është instrument i rëndësishëm në luftën kundër korrupsionit brenda gjyqësorit, duke pasur parasysh se me anë të këtij verifikimi, hetimi i sjelljes së pretenduar të paligjshme të gjyqtarëve mund të çojë në zbulimin e korrupsionit të mirëfilltë gjyqësor.

Duke pasur parasysh rëndësinë e funksionit të verifikimit të ankesave, nga kjo rrjedh se procedurat për zbatimin e tij nevojitet të përcaktohen në një mënyrë që merr parasysh parimet e transparencës dhe të efikasitetit.

Për arsyet e lartpërmendura, është e rëndësishme të vlerësohet nëse dhe si procedura e sotme e verifikimit të ankesave ka nivel të mjaftueshëm transparence, të pajtueshëm me interesin e qytetarëve në garantimin e të drejtave të tyre (Kushtetuta e Shqipërisë, neni 42, i cili bën fjalë për të drejtën e çdo njeriu që interesat kushtetuese dhe ligjore të tij të mbrohen në mënyrën e duhur) dhe eficiency, në përputhje me nevojën për t’u përballur me efektivitet me korrupsionin në gjyqësor.

2.1 Aspekte të përgjithshme

Në bazë të ligjit për KLD-në, sistemi i verifikimit të sjelljes së paligjshme të gjyqtarëve gjatë veprimtarisë profesionale të tyre bazohet në rezultatet e dy proceseve të mëposhtme: inspektimet e gjykatës dhe/ose verifikimet e ankesave. Siç u nënvizua më lart, funksioni i inspektimit po vlerësohet gjithnjë e më tepër si funksion

që synon të piketojë mangësitë strukturore të gjyqësorit ose gjykatave të veçanta dhe t'i zgjidhë ato nëpërmjet rregullimit ose politikave. Në mënyrë mjaft të logjikshme, hetimi i ankesave lypset të kompensojë "humbjen" duke u plotësuar nga pikëpamja procedurale dhe duke u mbështetur në masën e duhur me burime njerëzore dhe burime të tjera.

Ndërkohë, disa mangësi rregullatore ose organizative e dobësojnë potencialin e plotë të këtij instrumenti (hetimi i ankesave). Pikë së pari, ligji për KLD-në nuk ka parashikuar rregulla mjaftueshmërisht të hollësishme për verifikimin e ankesave të cilat pretendojnë se ka pasur sjellje të paligjshme nga ana e gjyqtarëve. Me fjalë të tjera, nuk ka udhëzime të mjaftueshme rregullatore që të përcaktojnë mënyrën se si duhet t'i realizojnë veprimtaritë e tyre autoritetet përkatëse në procesin e verifikimit të ankesave.

Nga njëra anë, ligji i ri organik për gjyqësorin, i miratuar nga Kuvendi i Shqipërisë në vitin 2008, rregullon në hollësi të mjaftueshme (shumë komentues bien dakord se rregullimi është i kënaqshëm dhe në përputhje me standardet kryesore evropiane) shkeljet disiplinore të gjyqtarëve dhe sanksionet gjegjëse. Por, nga ana tjetër, as nga KLD, as nga MeD nuk janë bërë përpjekje të ngjashme për të forcuar funksionin e verifikimit të ankesave, i cili synon t'i japë KLD-së dhe MeD-it idetë dhe informacionin e nevojshëm për sjelljen që pretendohet të jetë e paligjshme (përfshirë korrupsionin) nga ana e gjyqtarëve.

Për të kompensuar këtë boshllëk ligjor, KLD miratoi një Rregullore të brendshme, "Për organizimin dhe funksionimin e Inspektoratit të KLD-së" (këtej e tutje e quajtur Rregullorja e KLD-së), e miratuar në bazë të delegimit të bërë sipas nenit 14/1 të Ligjit për KLD-në.

Rregullorja e KLD-së, ndër të tjera, rregullon me një farë shkalle hollësie verifikimin e ankesave kundër gjyqtarëve (nenet 23-34). Këtu është e rëndësishme të theksohet se përvoja e disa vendeve evropiane ka treguar se rregullimi i duhur i këtij funksioni (domethënë, rregullat e hollësishme, të përpikta dhe transparente për kryerjen e hetimit të ankesave) mund të ulë ndikimin e subjektivizmit në këtë proces dhe të sjellë rezultatin e dëshiruar të llogaridhënies së gjyqësorit. Në disa vende të BE-së (në mënyrë më të spikatur në Spanjë) është formuar një "Komision Disiplinor" brenda Këshillit të Lartë të Gjyqtarëve, me kompetenca të qarta për verifikimin e ankesave kundër gjyqtarëve.

2.2 Aspekte të veçanta

2.2.1 Afati kohor për kryerjen e verifikimit të ankesës

Procesi i verifikimit të ankesës (neni 23 i Rregullores për KLD-në) në thelb është proces hetimi administrativ, i cili duhet të kryhet brenda një afati prej 30 ditësh, duke filluar nga data e regjistrimit të ankesës në Regjistër. Në raste të veçanta, Kryeinspektori i KLD-së mund të vendosë ta zgjasë afatin kohor për përfundimin e hetimit nëpërmjet një vendimi të arsyetuar.

Gjatë takimit të mbajtur në KLD, si Nënkryetari i KLD-së, ashtu dhe Kryeinspektori e vlerësuan këtë afat kohor të mjaftueshëm. Në praktikë duket se afati kohor është zgjatuar në shumë pak raste. Megjithatë, konsulenti vlerëson se afati i përcaktuar për hetimin e ankesave është tepër i shkurtër. Arsyeja kryesore e këtij përfundimi është fakti se Inspektorati Gjyqësor i Këshillit të Lartë të Drejtësisë është i ngarkuar me shumë detyra të tjera, veçanërisht me vlerësimin profesional të gjyqtarëve dhe me funksione menaxheriale.

Në mënyrë kronologjike, në fillim ankesa i nënshtrohet vlerësimit paraprak nga Kryeinspektori, me synim përcaktimin e pranueshmërisë së saj. Rregullorja e KLD-së nuk jep një afat të posaçëm kohor për kryerjen e këtij vlerësimi paraprak (neni 27), gjatë të cilit Kryeinspektori verifikon nëse ankesa është e pranueshme dhe nëse mund të fillohet me verifikimin, apo nëse ajo duhet arkivuar. Konsulenti është i mendimit se një afat i veçantë kohor për verifikimin e pranueshmërisë së ankesës do të rriste transparencën dhe efijencën e procesit të hetimit të ankesave.

2.2.2 Vlerësimet paraprake

Ankesa kundër një gjyqtari nuk shkakton automatikisht fillimin e nje procesi hetimor (e jo më të atij disiplinor). Hetimi mund të fillojë vetëm pasi të jetë bërë vlerësimi paraprak nga Kryeinspektori, i cili vendos për pranueshmërinë e ankesës (duket se mjaft shpesh qytetarët i drejtojnë KLD-së ankesa të cilat u ngjajnë ankimeve gjyqësore për meritën e çështjes dhe jo ankesa për sjelljen e paligjshme të gjyqtarëve).

Në bazë të nenit 27 të Rregullores së KLD-në, “kur ankesa vlerësohet e **papërshtatshme** në formë dhe përmbajtje” ajo mund të arkivohet. Në këtë rast kryeinspektori “parashtron arsyet përse nuk fillohet verifikimi”.

Megjithatë, rregullorja e KLD-së nuk përcakton elementet kryesore që duhet të jenë në themel të vendimit për pranueshmërinë. Formulimi “e papërshtatshme” i përdorur për ato raste kur ankesa nuk quhet e pranueshme, nuk duket i qartë po të kemi parasysh mungesën e shpjegimit të kësaj fjale.

Për këtë arsye, me qëllim që të ulet niveli i subjektivizmit dhe për të rritur efijencën në vlerësimin paraprak të ankesave, KLD duhet të përcaktojë në mënyrë më të hollësishme kriteret që lypset të plotësohen në bazë të të cilave Kryeinspektori ta arkivojë një çështje, në vend që të nisë procedurën e verifikimit.

2.2.3 Nisja e verifikimit

Në rast se Kryeinspektori vendos të nisë verifikimin, nxirret “urdhri i verifikimit”, i cili përcakton inspektorin ose grupin e inspektorëve të cilët duhet të kryejnë verifikimin, objektin e verifikimit dhe detyra të tjera të verifikimit (neni 28 i Rregullores së KLD-së).

Këtu shfaqet edhe një mangësi tjetër. Duket se nuk ka dispozitë të posaçme për një sistem për caktimin e çështjeve tek inspektorë të ndryshëm. Kërkohet vetëm një urdhër i arsyetuar në rast se kryeinspektori vendos të zëvendësojë një ose më shumë inspektorë në një procedurë verifikimi (neni 29).

Për më tepër, inspektori i deleguar “me gjithë detyrat e përcaktuara në urdhrin e verifikimit”, sipas informacionit të mbledhur, mund të verifikojë edhe fakte që nuk janë përmendur konkretisht në urdhër, por që kanë lidhje me faktet nën hetim.

Eksperti është i mendimit se dispozita që e vesh inspektorin me kompetencën për të verifikuar fakte të tjera, krahas atyre të përcaktuara në urdhër, duhet të vendoset brenda kriterëve më të qarta, në përpjekje për të minimizuar mundësitë e inspektorëve për shpërdorim.

2.2.4 Sistemi i kryerjes së verifikimeve

Ndoshta mangësia më e madhe në mënyrën se si funksioni i verifikimit të ankesave është rregulluar me Ligjin për KLD-në dhe Rregulloren e KLD-së (neni 31) është fakti se asnjëri prej këtyre dy akteve juridike nuk ka parashikuar procedura dhe rregulla që duhet të respektohen nga inspektorët në procesin e kryerjes së verifikimeve. Të vetmet dispozita që e rregullojnë këtë proces janë të kufizuara në ato që kërkojnë formularë të shkruar për veprimin e verifikimit të kryer nga inspektori dhe dokumentet kryesore që mund të sigurohen (neni 31/c) nga inspektorët gjatë procesit.

Për rrjedhojë, verifikimet e kryera nga inspektorë të ndryshëm mund të kryhen duke zbatuar metoda të ndryshme, çka rezulton në mungesën e njëtrajtshmërisë në zbatimin e këtij funksioni (përfundime të ndryshme për raste të ngjashme).

2.2.5 Faza përfundimtare: Raporti i inspektorit

Konstatimet e procedurës së verifikimit përfshihen në një raport i cili përmban “përfundime të arsyetuara”, megjithëse e njëjta Rregullore e KLD-së nuk kërkon që të paraqiten të dhëna të verifikueshme dhe konkrete. Raporti i inspektorit rishikohet nga Kryeinspektori, i cili harton një raport përfundimtar ku vendos nëse t’ia dërgojë çështjen MeD-it, apo ta arkivojë atë.

Nga formulimi i Ligjit për KLD-në dhe Rregullores së KLD-së nuk është shumë e qartë nëse përfundimet e raportit të inspektorit përmbajnë një propozim konkret për veprim dhe nëse ky propozim është detyrues për Kryeinspektorin. Po kështu, nuk është e qartë nëse propozimet e Kryeinspektorit janë detyruese për Nënkryetarin e KLD-së. Dyshimet e lartpërmendura janë theksuar tashmë nga studimi paraprak i PACA-s në tërësinë e “problemeve të ngritura”, por vazhdojnë të jenë të pazgjidhura.

Një vështrim më nga afër i formulimit të nenit 31/f të Rregullores së KLD-së, i cili përmend “përfundimet e arsyetuara”, duket se tregon se raporti i inspektorit vërtet përmban propozim dhe se ky propozim nuk është detyrues për Kryeinspektorin. Ky

përfundim bazohet në gjuhën e nenit 33/b/2 të Rregullores së KLD-së, i cili parashikon se raporti përfundimtar, i cili përmban propozim, hartohet nga Kryeinspektori dhe intervistat me personelin e KLD-së.

Lidhur me pyetjen tjetër (nëse propozimi i kryeinspektorit është detyruar për Nënkyetarin e KLD-së), është e rëndësishme të nënvizohet formulimi i nenit 16 të Ligjit për KLD-në, sipas të cilit raporti përfundimtar i dërgohet "MeD-it *nëpërmjet* Nënkyetarit të KLD-së". Përpos kësaj, neni 33 i Rregullores së KLD-së ka përcaktuar se "mënyra e pushimit të verifikimit urdhërohet nga Nënkyetari pas marrjes së raportit nga Kryeinspektori".

Bazuar në dispozitat e lartpërmendura dhe intervistat me personelin e KLD-së, duket se Nënkyetari ka kompetencën ekskluzive për të vendosur nëse t'ia dërgojë raportin MeD-it, duke kërkuar në këtë mënyrë hapjen e procedurës disiplinore, apo ta arkivojë çështjen, pavarësisht nga propozimi i Kryeinspektorit. Edhe në këto raste, kur çështja përfundimisht arkivohet, sepse hetimi nuk ka nxjerrë prova të mjaftueshme për nisjen e procedurës disiplinore kundër një gjyqtari, përsëri në dosjen e hetimit mund të ketë material të dobishëm që mund të përdoret nga KLD në vlerësimin e gjyqtarëve. Ky përdorim i dosjes së hetimit, nëse bëhet ndonjëherë, duhet të bëhet me vendim të Nënkyetarit të KLD-së.

Së fundmi, është e rëndësishme të theksohet se MeD ka kompetencën ekskluzive të nisjes së procedurës disiplinore. Për rrjedhojë, në rastin kur Nënkyetari i KLD-së dërgon një dosje për fillimin e procedurës disiplinore, MeD nuk është e detyruar të nisë procedim para KLD-së. Ky duket se përbën një faktor tjetër që ndihmon në uljen e efektivitetit të hetimit të ankesave si instrument për shqyrtimin e sjelljes së paligjshme të gjyqtarëve. Sipas mendimit të ekspertit, edhe në këtë rast MeD duhet ta arsyetojë vendimin e saj.

2.3 Rekomandime

Duke marrë parasysh që një procedurë transparente dhe efikase e verifikimit të ankesave është mjet i rëndësishëm për zbulimin e sjelljes së paligjshme të gjyqësorit dhe në luftën kundër korrupsionit në gjyqësor, rekomandimet e mëposhtme janë të përshtatshme për veprim:

- Në linjë me përvojat e vendeve të tjera evropiane, KLD, në bashkëpunim me MeD-in duhet të hartojnë një doracak operativ për procedurën e verifikimit të ankesave, duke garantuar që verifikimet të kryhen duke zbatuar rregulla të hollësishme dhe metoda konkrete.
- Periudha 30-ditore e vendosur nga neni 23 i Rregullores së KLD-së për kryerjen e verifikimeve duhet të rritet, duke marrë parasysh detyrat e shumta të Inspektoratit të KLD-së. Për më tepër, afat kohor duhet caktuar edhe për vlerësimin paraprak nga Kryeinspektori.

- Me qëllim që të garantohet transparenca në procesin e verifikimit të ankesave, neni 27/2 i Rregullores së KLD-së duhet të ndryshohet, duke përcaktuar rregulla të qarta për arkivimin e rasteve pa ndërmarrjen e procedurës së verifikimit.
- Rregullorja e KLD-së duhet të parashikojë një sistem për caktimin e rasteve në mënyrë të rëndomtë nga Kryeinspektori, si dhe një rregullim më të përpiktë të detyrave që duhet të kryhen nga inspektori në procesin e verifikimit.
- Të gjitha vendimet lidhur me pushimin e verifikimeve duhet të arsyetohen formalisht.

3 NDARJA E KOMPETENCAVE NDËRMJET MED-IT DHE KLD-SË

3.1 Konstatime

Ligji për KLD-në (neni 16/a) parashikon që inspektorati i KLD-së, ndër të tjera, “verifikon ose i dërgon Ministrit të Drejtësisë për trajtim ankesat e shtetasve dhe të subjekteve të tjera që i drejtohen Këshillit të Lartë të Drejtësisë për veprime të gjyqtarëve, të vlerësuara në kundërshtim me përmbushjen e rregullt të detyrës”. Nga ana tjetër, neni 31/1 i të njëjtit ligji shpall se Ministri i Drejtësisë kryen inspektimin e gjykatave për organizimin dhe punën e shërbimeve gjyqësore. Po kështu, në ligj përcaktohet qartë se MeD vendos për procedimin disiplinor të gjyqtarëve.

Për rrjedhojë, në bazë të dispozitave ligjore të përmendura më lart dhe mendimeve të ekspertëve të ndryshëm¹ duket se Ligji për KLD-në i ka dhënë KLD-së një kompetencë të veçantë për të marrë dhe verifikuar ankesat e qytetarëve kundër gjyqtarëve, të cilat i janë drejtuar KLD-së. Megjithatë, për momentin, ankesat u drejtohen të dy inspektorateve dhe verifikohen nga të dy autoritetet.

Në fakt, një sistem² për shqyrtimin e ankesave kundër gjyqtarëve është ngritur edhe në Inspektoratin e MeD-it, megjithëse nuk janë përcaktuar dispozita të qarta dhe të hollësishme nga kjo e fundit.

¹ Për shembull, Studimi Paraprak i PACA-s faqe 6.

² **Shqyrtimi i ankesave të qytetarëve ose subjekteve juridike në lidhje me gjyqtarët e gjykatave të shkallës së parë dhe gjykatave të apelit.**

- Ankesat që vijnë nga qytetarët regjistrohen në Zyrën e Protokollit, në përputhje me rregulloret dhe rregullat e brendshme. Pastaj materialet i dërgohen Drejtorit të Inspektimeve Gjyqësore të Ministrisë së Drejtësisë për shqyrtim, vlerësim dhe analizë.

- Problemet e vrojtuar në ankesa trajtohen më tej duke përgatitur dosjen, duke marrë parasysh se gjetjet duhet të jenë në bashkëlidhje me dispozitën e parashikuar në nenin 32 të Ligjit nr. 9877, datë 18.02.2008, “Për organizimin e gjyqësorit në Republikën e Shqipërisë”.

- Për më tepër, në rast se ankesa / materialet e pretenduara nga ankuesi për një gjyqtar të veçantë vlerësohen ose identifikohen si shkelje në kategoritë e përcaktuara në dispozitat ligjore të përmendura më lart, Drejtori i Inspektimeve të Gjyqësorit në Ministrinë e Drejtësisë i dërgon një raport Ministrit të Drejtësisë, të shoqëruar me rekomandimin e tij, me ose pa sugjerime për veprim, për të vlerësuar nëse ka arsye të përligjura për kryerjen e një inspektimi dhe për fillimin e procedimit disiplinor. Ky

Në bazë të dokumenteve të siguruara, mund të thuhet se ka interpretime të ndryshme lidhur me përplasjen e dukshme të kompetencave ndërmjet KLD-së dhe MeD-it për verifikimin e ankesave. Me qëllim që të zgjidhet përfundimisht ajo që duket si dublim kompetencash për verifikimin e ankesave kundër gjyqtarëve, më 13 korrik 2006 KLD dhe MeD propozuan nënshkrimin e një "Memorandumi Bashkëpunimi"³ me synim, ndër të tjera, ndarjen e detyrave dhe përgjegjësiwe përkatëse në zbatimin e funksionit të verifikimit të ankesave.

Për fat të keq, memorandumi nuk u nënshkrua nga MeD dhe që nga ajo kohë nuk është marrë asnjë hap i mëtejshëm në këtë drejtim, megjithëse gjatë takimit të zhvilluar me Nënkryetarin e KLD-së u konstatua se gjatë një mbledhjeje të fundit plenare, KLD i propozoi MeD-it të merrte përgjegjësi ekskluzive në fushën e hetimit të ankesave, por ky propozim nuk u pranua nga MeD.

3.2 Vëzhgime

Për sa i përket kompetencave të përbashkëta të inspektorateve të KLD-së dhe MeD-it në verifikimin e ankesave kundër gjyqtarëve, mund të thuhet se pjesa më e madhe e dilemave dhe aspekteve polemike në këtë drejtim e ka zanafillën në formulimin e dispozitave ligjore.

Në fakt Ligji për KLD-në parashikon ngritjen e një inspektorati brenda KLD-së, me detyrën, ndër të tjera, e verifikimit ose dërgimit në MeD për verifikim të ankesave të qytetarëve kundër gjyqtarëve (ankesa që i janë drejtuar KLD-së). Sipas ligjit të lartpërmendur, i takon Inspektoratit të KLD-së të vendosë nëse t'i kryejë vetë verifikimet apo t'ia besojë MeD-it detyrën "për shqyrtimin e tyre".

Ligji për KLD-në nuk parashikon asnjë kriteri mbi të cilin inspektorati duhet ta bazojë vendimin për të hetuar vetë apo për t'ia përcjellë çështjen MeD-it. Rëndësia dhe ndikimi i kësaj zgjedhjeje në funksionin e verifikimit të ankesave është e qartë, po të kemi parasysh se të dyja autoritetet e ngarkuara nga ligji për të kryer këtë verifikim kanë karakteristika të ndryshme institucionale dhe ndjekin axhenda të ndryshme. Me fjalë të tjera, Inspektorati i KLD-së është organ i pavarur i një institucioni të pavarur, i

---

inspektim kryhet nga inspektorët e Drejtorisë së Inspektimeve të Gjyqësorit".

³ "...**Standardizimi i procesit të verifikimit të ankesave.** Si rezultat i këtij standardizimi, shërbimet e kontrollit të gjykatave dhe gjyqtarëve nga MeD dhe KLD do të udhëhiqen nga akte normative të harmonizuara... **Standardizimi i procedurës së regjistrimit të ankesave.** Procedura e standardizuar do të përfshijë edhe krijimin dhe funksionimin e Regjistrimit të Ankesave në MeD dhe të një tjetri në KLD... Ky regjistër do të harmonizohet në drejtim të natyrës, përmbajtjes dhe formatit të tij, me qëllim që të lejojë dhe të mundësojë shkëmbimin e informacionit dhe të dhënave si dhe formimin në të ardhmen të një sistemi elektronik ndërveprues. **Procedurat e inspektimit të përgjithshëm dhe tematik të gjykatave dhe gjyqtarëve...** MeD dhe KLD angazhohen të bashkëpunojnë në drejtim të...**standardizimit të procedurave,** mundësisht duke rënë dakord që të përpilojnë dhe të miratojnë një Doracak të vetëm të procedurave të kontrollit të gjykatave dhe gjyqtarëve". **Afati:** "brenda një viti të nënshkrimit të memorandumit, Ministri angazhohet të nxjerrë një urdhër për hyrjen në fuqi të Doracakut të Procedurave të Inspektimit. KLD angazhohet t'i pasqyrojë të njëjtat rregulla" në rregulloren e brendshme.

përbërë nga gjyqtarë, ndërsa MeD është pjesë e ekzekutivit, me profil politik. Me siguri kjo do të ndikojë në mënyrën se si do të realizohet ky funksion nga të dy autoritetet.

Por problemet nuk kanë mbaruar. I njëjti nen 16 pika a) i Ligjit për KLD-në rregullon ankesat e bëra nga qytetarët, të cilat i janë drejtuar MeD-it. Në një rast të tillë MeD, në bazë të vlerësimit të vet, mund të vendosë t'ia përcjellë ankesat Inspektoratit të KLD-së për shqyrtim. Në bazë të një interpretimi literal, kur ankesa i drejtohet KLD-së, kjo e fundit mund të vendosë ta hetojë ankesën vetë (nëpërmjet Inspektoratit të vet), ose t'ia përcjellë çështjen MeD-it. Nga ana tjetër, kur ankesa i drejtohet MeD-it, situata përmbysset dhe MeD ka mundësinë të zgjedhë ta hetojë vetë çështjen apo t'ia përcjellë KLD-së. Ky rregullim nuk është plotësisht racional.

Krahas këtyre mangësive ligjore, kur bëhet fjalë për ankesat që i janë drejtuar si KLD-së, ashtu dhe MeD-it, megjithëse Rregullorja për KLD-në⁴ ka përcaktuar një sistem për shmangien e dublimit të verifikimeve, ende praktika ekzistuese e punës nuk është e plotë. Në fakt, duke marrë parasysh që ligji nuk parashikon asnjë shkëmbim informacioni ndërmjet të dy autoriteteve (dhe kjo gjë nuk është bërë as në praktikë) dhe rregullorja e MeD-it nuk ka rregulla të barasvlershme me qëllim shmangien e dublimit, ka të ngjarë që të dy inspektoratet të kryejnë hetimin e të njëjtës ankese pa u informuar në mënyrë të ndërsjellë për rezultatet e verifikimeve të kryera nga secili autoritet. Për rrjedhojë, hetimi i të njëjtës situatë nga të dy autoritetet mund të shpjerë në përfundime të ndryshme.

Ky dublimi është veçanërisht i mundshëm kur një procedurë verifikimi e kryer nga KLD ose nga MeD arkivohet, duke pasur parasysh që në këto raste të dy inspektoratet mund ta mbyllin procedurën e verifikimit pa informuar autoritetin tjetër.

Sipas konsulentit, ndryshimet në Ligjin për KLD-në janë të nevojshme, ashtu siç është e rekomandueshme një marrëveshje institucionale për hartimin e një propozimi ndërmjet të dy autoriteteve.

Me gjithë propozimet e shumta të përpiluara në lidhje me këtë çështje – disa prej të cilave i atribuojnë rol mbizotërues MeD-it ndërsa të tjera KLD-së – është themelore të përcaktohet një propozim i cili merr parasysh nevojën që funksioni i verifikimit të ankesave të realizohet në një mënyrë që nuk shkel pavarësinë e gjyqësorit dhe që siguron në të njëjtën kohë llogaridhënien e nevojshme të gjyqtarëve. Për më tepër, është themelore të shmangët ngritja e një “sistemi të brendshëm” në të cilin të dy autoritetet formojnë sistemet paralele të tyre, pa marrë parasysh veprimtarinë e tjetrit.

---

⁴ Rregullorja e KLD-së: 2. “... Kur e njëjta ankesë drejtuar KLD-së dhe Ministrisë së Drejtësisë lidhur me veprimtarinë e gjyqtarëve dhe vlerësohet e përshtatshme për verifikim, si rregull verifikimi i saj kryhet nga Inspektorati i KLD-së. 3. Kur e njëjta ankesë i është drejtuar KLD-së dhe Ministrisë së Drejtësisë, lidhur me veprimtarinë e gjykatave, dhe vlerësohet e përshtatshme për verifikim, si rregull, verifikimi i saj kryhet nga Drejtoria e Inspektimeve në Ministrinë e Drejtësisë.

Konsulenti është i mendimit se propozimi më i mirë në lidhje me këtë çështje të veçantë (kompetenca e përbashkët e KLD-së dhe MeD-it në hetimin e ankesave) është ai i përpunuar nga Projekti i Binjakëzimit, i kryer nga Komisioni Evropian, fusha e veprimit e të cilit, ndër të tjera, është ajo e zgjidhjes së konfliktit të përmendur. Projekti i binjakëzimit ka përpunuar një “propozim të balancuar” (sipas parimit të “kontrollit dhe balancës”), që pajton prerogativat përkatëse të të dy autoriteteve, duke ia dhënë kompetencën e hetimit të ankesave ekskluzivisht MeD-it dhe fazën vijuese të dëgjimit të gjetjeve dhe konstatimeve një Komisioni Disiplinor të ngritur brenda KLD-së.⁵ Në këtë skemë, MeD ruan kompetencën ekskluzive të nisjes së procedimit disiplinore, kurse KLD kompetencën ekskluzive të vendosjes në lidhje me këto çështje.

3.3 Rekomandime

- Me qëllim që të zgjidhet konflikti i tanishëm, KLD duhet të caktojë për programin legjislativ të saj për vitin 2012 ndryshime në nenin 16 të Ligjit për KLD-në, me synim arritjen e një ndarjeje të qartë të kompetencave dhe përgjegjësisë të KLD-së dhe MeD-it në hetimin e ankesave kundër gjyqtarëve.
- Si zgjidhje të përkohshme, MeD dhe KLD duhet të nënshkruajnë një “Memorandum Bashkëpunimi”, ku të bien dakord për hartimin e një platforme për standardizimin e procesit të verifikimit të ankesave dhe për miratimin e një doracaku të përbashkët procedurash për përmbushjen e këtij funksioni.

4 SISTEMI I RREGJISTRIMIT DHE NDJEKJES NË VIJIMËSI TË ANKESAVE

4.1 Konstatime

Procesi i verifikimit mund të fillohet në vijim të depozitimit të një ankesë drejtuar KLD-së, ose ndonjë ankesë tjetër të bërë publike në media (neni 25.1 i Rregullores). Sipas Rregullores së KLD-së, në dosjen e ankesës duhet të përfshihet ky informacion: identiteti i ankuesit, gjykata ose gjyqtari ndaj të cilit është bërë ankesa, përmbajtja e përgjithshme e ankesës, vepra që pretendohet të jetë kryer, data e lëshimit të urdhrin për verifikim, inspektori i ngarkuar me detyrën e verifikimit.

Gjatë takimit të mbajtur me Kryeinspektorin e KLD-së, u përcaktua se KLD merr edhe ankesa me e-mail. Në këto raste, pas marrjes së ankesave inspektorati verifikon të gjitha të dhënat kryesore. Po kështu, u përcaktua se në bazë të nenit 25 të Rregullores së KLD-së, është formuar dhe mbahet nga Kryeinspektori Regjistri i Ankesave. Për momentin, megjithëse KLD përdor kompjuterë për regjistrimin e ankesave, baza e regjistrimit zakonisht kryhet në një regjistër letre. Regjistri i

---

⁵ Propozimi është përfshirë në publikimin e nxjerrë në nëntor 2008 nga Projekti i Binjakëzimit, me mbështetjen e Delegacionit të Komisionit Evropian në Shqipëri.

ankesave përditësohet vazhdimisht pas hapave të ndërmarrë dhe rezultateve të verifikimit.

4.2 Vëzhgime

Në bazë të dokumenteve të siguruara nga EURALIUS, është vërejtur se MeD nuk ka regjistër të njëjtë ankesash. Sipas procedurës së ndjekur nga MeD, “ankesat që vijnë nga qytetarët regjistrohen në zyrën e protokollit” (shënimi numër 3).

Është e rëndësishme të nënvizohet se regjistra të ngjashëm të mbajtur si në KLD, ashtu dhe në MED, me procedura të standardizuara dhe përmbajtje të ngjashme, do të ishin themelore për të garantuar nivelin e duhur të komunikimit ndërmjet të dy autoriteteve.

Për më tepër, sistemi i tanishëm i zbatuar nga KLD për regjistrimin e ankesave duhet të zëvendësohet me sistemin e bazës së të dhënave elektronike që mundëson kategorizimin dhe kërkimin e të dhënave.

4.3 Rekomandime

- Do të ishte e këshillueshme që KLD dhe MeD të vendosnin regjistra dhe procedura të ngjashme për regjistrimin e ankesave.
- Me qëllim që të garantohet komunikimi i duhur ndërmjet MeD-it dhe KLD-së, një sistem baze të dhënash me **softuerin** e përshtatshëm për regjistrimin, hedhjen dhe kontrollin e të dhënave dhe informacionit kryesor lidhur me ankesat është i domosdoshëm për të dy regjistrat.

5 PROCEDURA PER PARAQITJEN E ANKESAVE DHE FORMULARI I ANKESËS

5.1 Konstatime

Rregullorja e KLD-së (neni 26.1) ka parashikuar që “ankesa duhet të jetë në formë të shkruar, të përmbajë të dhëna, fakte dhe rrethana të rëndësishme”, që përcaktojnë edhe pasojat – mosnjsjen e verifikimit – në rastin e mungesës së elementeve të posaçme, të tilla si rrethanat e denoncuara, dokumentet ose burimet që vërtetojnë faktet e pretenduara, etj.

Megjithëse Rregullorja e KLD-së ka përcaktuar që formulari i kërkesës përpilohet nga KLD “me propozim të Nënkryetarit”, deri më sot ky propozim nuk është bërë. Megjithatë, KLD ka përpiluar një formular që është në dispozicion të qytetarëve ankesat e të cilëve depozitohen drejtpërdrejt në KLD. E rëndësishme është të nënvizohet se ky formular nuk gjendet në faqen zyrtare të KLD-së.

5.2 Vëzhgime

Duket se pasojat që lidhen me mungesën në ankesë të elementeve të treguara në nenin 26 paragrafi e) të Rregullores së KLD-së (mosnjsja e procedurës së verifikimit) janë tepër të rënda, duke pasur parasysh se përmbajtja e Rregullores së KLD-së nuk është mjaftueshëm e qartë. Për më tepër, edhe pse KLD ka përpiluar një formular i cili për momentin është në dispozicion të qytetarëve (por vetëm në Tiranë), prapëseprapë KLD duhet të miratojë një formular standard të përmirësuar, në bashkëpunim me MeD-in, i cili të shpërndahet në të gjitha gjykatat, i shoqëruar me broshura për informimin e qytetarëve për të drejtat e tyre (si të ankohen, çfarë ndodh më pas, sa kohë zgjat verifikimi, çfarë mund të bëjnë qytetarët në rast arkivimi të çështjes së tyre). Së fundi, informacioni i lartpërmendur dhe formulari i ankesës duhet të afishohen në faqet e tanishme zyrtare të KLD-së dhe MeD-it.

5.3 Rekomandime

- KLD dhe MeD duhet të përdorin një formular standard të përbashkët për ankesat e qytetarëve. Formularëve duhet t'u bashkëngjiten broshura të plota informative, të cilat duhet të vihen në dispozicion të të gjithë qytetarëve. Formulari dhe informacioni shpjegues duhet të afishohen edhe në faqet zyrtare të KLD-së dhe MeD-it.

6 KAPACITETI I KLD-së DHE MeD-it PËR TË HETUAR ANKESAT

6.1 Konstatime

Inspektorati i KLD-së është zyrë e organizuar mirë, me 12 inspektorë dhe Kryeinspektorin, që merret me pothuajse 400 gjyqtarë. Duke marrë parasysh detyrat e KLD-së, veçanërisht lidhur me procedurën e vlerësimeve profesionale të gjyqtarëve, numri i inspektorëve duhet të rritet. Gjatë takimit të mbajtur në KLD, konsulenti u informua për qëllimin e Kryeinspektorit të bënte kërkesë për numër më të madh inspektorësh, dhe në të njëjtën mënyrë Nënkryetari i KLD-së vuri në dukje nevojën për të fuqizuar Inspektoratin e KLD-së.

6.2 Rekomandime

- Për të garantuar një nivel të duhur të efikasitetit në kryerjen e verifikimit të ankesave, Inspektorati i KLD-së duhet të forcohet duke rritur numrin e inspektorëve dhe stafit tjetër mbështetës.

7 QASJA E ANKUESVE NË DOSJEN E VERIFIKIMIT

7.1 Konstatime

Rregullorja për KLD-në i njeh ankuesit të drejtën për t'u informuar për rezultatin e hetimit të ankesës së tij. Në rast se ankesa arkivohet pas vlerësimit paraprak nga

kryeinspektori (nuk fillon verifikimi), ankuesi merr një njoftim nga kryeinspektori (neni 27/3). Kur ankesa arkivohet pas verifikimit që është kryer (neni 33), ankuesi merr më shumë informacion.

Duket se ka dallime ndërmjet dy rasteve të përmendura: në rastin e parë, mbyllja e çështjes pas vlerësimit paraprak, "njoftimi" që i dërgohet ankuesit, nuk është i arsyetuar, ndërsa në rastin e dytë, njoftimi është i arsyetuar në lidhje me shumë pika ("rezultatet e verifikimit, arsyet, shkaqet për verifikim të mëtejshëm ose për nisma të tjera").

Këtu duhet vënë në dukje edhe një aspekt tjetër: rregullorja e KLD-së nuk përcakton se cilat dokumente mund të sigurojë ankuesi me kërkesën e tij për t'u njohur me rezultatet e verifikimit të kryer. Në të njëjtën linjë, rregullorja nuk parashikon detyrimin e KLD-së që t'i përgjigjet ankuesit formalisht.

7.2 Vëzhgime

Me qëllim që të garantohet transparenca, është themelore që ankuesit t'i jepet e drejta e qasjes në dokumentet e përdorura nga inspektorati për të verifikuar ankesën e tij. Me anë të tyre ankuesi mund të verifikojë nëse veprimtaritë e inspektoratit janë kryer në rregull, duke përfshirë të gjitha aspektet e denoncuar, dhe në disa raste, të depozitojë ankesë tjetër ku të theksojë rrethanat që nuk janë verifikuar. Gjatë takimit të mbajtur në KLD, u përcaktua se KLD i informon ankuesit rregullisht për rastet e arkivuara dhe, në rast kërkesë, u jep atyre dokumentet në fjalë.

7.3 Rekomandime

- Për mendimin e ekspertit, KLD dhe MeD duhet t'i sigurojnë ankuesit të drejtën të sigurojë, nëse kërkon, kopje të dokumenteve të përdorura nga Inspektorati për arkivimin e një çështjeje.

8 PËRMBLEDHJE E REKOMANDIMEVE

Rekomandimet e paraqitura nga ky vlerësim janë të përfshira në këtë pjesë dhe parashtrihen më poshtë.

Lidhur me efincën dhe transparencën e përgjithshme të sistemit të verifikimit të ankesave:

- Në linjë me përvojat e vendeve të tjera evropiane, KLD, në bashkëpunim me MeD-in, harton manualin operativ për procedurën e verifikimit të ankesave, duke garantuar që verifikimet të kryhen sipas rregullave të hollësishme dhe metodave specifike – *afati i rekomanduar: deri në fund të vitit 2011;*

- Periudha 30-ditore e përcaktuar nga neni 23 i Rregullores për KLD-në, për kryerjen e verifikimeve, duhet zgjatur, duke pasur parasysh detyrat e shumta të inspektoratit të KLD-së. Për më tepër, duhet vendosur një afat për vlerësimin paraprak të ankesës nga Kryeinspektori – *afati i rekomanduar: brenda qershorit 2011;*
- Për të garantuar transparencën në procesin e verifikimit të ankesave, neni 27/2 i Rregullores për KLD-në duhet ndryshuar me synim vendosjen e rregullave të qarta për arritjen e çështjeve pa nisur procedurë verifikimi – *afati i rekomanduar: deri në qershor 2011;*
- Rregullorja për KLD-në duhet të parashikojë një sistem për caktimin e çështjeve në mënyrë të rëndomtë nga Kryeinspektori, së bashku me një rregullim më të përpiktë të detyrave që duhen zbatuar nga inspektori në procesin e verifikimit – *afati i rekomanduar: deri në qershor 2011;*
- Të gjitha vendimet lidhur me ndërprerjen e verifikimeve duhet të jenë formalisht të arsyetuara – *afati i rekomanduar: nga prilli 2011.*

Lidhur me ndarjen e kompetencave ndërmjet Ministrit të Drejtësisë dhe Këshillit të Lartë të Drejtësisë për verifikimin e ankesave:

- Për të zgjidhur konfliktin e tanishëm, KLD duhet ta programojë këtë në ndryshimet në programin legjislativ për vitin 2012 në nenin 16 ligjit për KLD-në, me synim arritjen e ndarjes së qartë të kompetencave dhe përgjegjësive ndërmjet KLD-së dhe MeD-it në hetimin e ankesave kundër gjyqtarëve – *afati i rekomanduar: deri në fund të prillit 2011;*
- Si zgjidhje të përkohshme, MeD dhe KLD mund të nënshkruajnë një “Memorandum Bashkëpunimi”, ku bien dakord për hartimin e një platforme për standardizimin e procesit të verifikimit të ankesave dhe miratimin e një doracaku të përbashkët procedurash për realizimin e këtij funksioni – *afati i rekomanduar: deri në qershor 2011.*

Lidhur me sistemin e regjistrimit dhe ndjekjes në vijimësi të ankesave:

- Do të këshillohej që KLD dhe MeD të krijojnë regjistra dhe procedura të ngjashme për çështjen e regjistrimit të ankesave – *afati i rekomanduar: deri në qershor 2011;*
- Për të garantuar komunikim të duhur ndërmjet MeD-it dhe KLD-së, një sistem i bazës së të dhënave me softuerin e duhur për vendosjen dhe kërkimin e të dhënave dhe informacionit kryesor lidhur me ankesat, është i domosdoshëm për të dy regjistrat – *afati kohor: deri në qershor 2011.*

Lidhur me procedurën e paraqitjes së ankesës dhe formularit të ankesës:

- KLD dhe MeD mund të vendosin një formular të përbashkët standard për ankesat e qytetarëve. Formularëve mund t'u bashkëngjiten broshura informative dhe këto të vihen në dispozicion të të gjithë qytetarëve. Formulari dhe informacioni shpjegues mund të afishohen edhe në faqet zyrtare të KLD-së dhe MeD-it – *afati i rekomanduar: deri në qershor 2011.*

Lidhur me kapacitetin e KLD-së dhe MeD-it për të hetuar ankesat:

- Me qëllim që të garantohet niveli i duhur i efikasitetit në kryerjen e verifikimit të ankesave, Inspektorati i KLD-së nevojitet të forcohet me rritjen e numrit të inspektorëve dhe të stafit ndihmës – *afati i rekomanduar: deri në fillim të vitit të ardhshëm buxhetor.*

Lidhur me qasjen e ankuesve në dosjen e verifikimit:

- Për mendimin e ekspertit, KLD dhe MeD duhet t'i sigurojnë ankuesit të drejtën të marrë, nëse kërkohet, kopje të dokumenteve të përdorura nga Inspektoratet për arkivimin e çështjes – *afati i rekomanduar: deri në prill 2011.*

PËRFUNDIM

Verifikimi i ankesave të personave privatë (fizikë dhe juridikë) kundër gjyqtarëve në rastet e sjelljes së pretenduar të paligjshme të këtyre të fundit, është funksion themelor i një sistemi juridik që ka për qëllim të sigurojë pavarësinë dhe përgjegjësinë e gjyqësorit.

Mënyra se si përmbushet ky funksion është me rëndësi vendimtare për arritjen e objektivave të lartpërmendur. Në rastin e Shqipërisë, mangësitë serioze që e kanë zanafillën në kuadrin ligjor dhe zbatimin konkret të ligjit nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë dhe Ministria e Drejtësisë, duket se kanë kompromentuar arritjen e standardeve të vendosura në këtë fushë.

Ky Dokument Teknik argumentoi nevojën e veprimit legjislativ për të trajtuar problemet e identifikuar, si dhe zgjidhjet e përkohshme, të tilla si Memorandumi i Mirëkuptimit ndërmjet KLD-së dhe MeD-it, me synim zgjidhjen e problemeve të caktuara të zbatimit, të cilat kanë ndikim potencialisht të jashtëzakonshëm në arritjen nga Shqipëria të standardeve të sundimit të ligjit.